

DE POSTRIJDER

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, s'donderdagdags & zaterdagdags.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per

drukregel.

De personen die een abonnement aan den **POSTRIJDER** nemen voor het jaar 1875, zullen het blad **GRATIS** ontvangen van heden tot aanstaande Nieuwjaar.

TONGEREN, DEN 21 NOVEMBER.

Liberales Militaristen.

Heer *Jambonus Hymans*, de leerzenpoetsers van den luikschen pacha Frère en zijner klik, heeft dezer laatste dagen, in eene Correspondentie aan een luiksch blad toegestuurd, aangekondigd, dat het huidige katholieke ministerie eindelijk besloten had, bij de opening des Kamerszittijds, een wetsontwerp aan te bieden dat merkelijke veranderingen aan de militaire wetten toebrengen zou. Heer *Jambonus* sprak van niet min dan van de afschaffing der plaatsvervangende en van hetgeen uit deze afschaffing onvermijdelijk moet voortvloeien, dat is te zeggen, ALLEMAN SOLDAAAT OF DE VERPRUISSING VAN GANSGH ONS LAND.

Nu, die bewering van heer *Jambonus* is eene loutere leugen, eene van die duizende lasteringen welke de liberators uitbraken met het eenige en berekende doel de katholieken bij het volk hatelijk te maken, denkende, door dien afkeurlijken list, het bestuur des Lands weer in handen te krijgen, in andere woorden, ons weer onder de alles dooende klauwen van het helsch francmaçons gebroed te doen zuchten.

Doch, het schrijven van heer *Jambonus* heeft weinige ontroering bij de belgische katholieken doen ontstaan. Zij weten immers dat zekere liberators er in hoogte politieke kringen op aangedrongen hebben volkstergende, ruinerende en verzwarende wijzigingen aan onze militaire wetten toe te brengen, wel wetende, dat die wijzigingen, door de overgrote meerderheid des volks, zouden afgekeurd en verstoten worden.

Zij weten dat zulks door de liberators slechts is gedaan geweest om het ministerie tegenover zijne vrienden in eenen moeilijken en neteligen toestand te brengen, iets waardoor het wellicht van het bewind zou kunnen afgegeld worden tot groot profijt van zekere hongerijsche en gelddorstige liberators die het geldschotkel met gretige oogen bestaren en er niet kunnen angeraken.

Zij weten ook dat het huidige katholieke ministerie de uitdrukkelijkste verzekeringen heeft gegeven dat onze militaire lasten geen pluim meer zouden verzwarend worden!

Wat meer is! De belgische katholieken hebben de innige overtuiging dat het huidige ministerie geen drie stemmen onder de leden der katholieke meerderheid van de Kamers zou vinden welke die volksverdrinkinge en vrijheidsdoelende wet, die van ons Land eene uitgestrekte kazern zou maken, en elkeen den ransel op den rug hangen, zouden stemmen. Reeds heeft het kiezerskorps verscheiden maal zijnen wil betrekkelijk de militaire kwestie krachtadiglijk uitgedrukt. De tegenwoordige meerderheid der Kamers weet dat zij de lasthebster van het volk en dat ditzelfde volk eenen grooten en ingewortelden afkeer heeft voor den overdreven soldatenwinkel. (Denderbode.)

De Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft eergisteren de beraadslaging over het wetsontwerp betrekkelijk de herziening van het wetboek der burgerlijke procedure, begonnen.

De plannen van Peerjan

DOOR

SLEECKX.

(19° VERVOLG.)

Dat was raak. De terger voelde het. Zijne schijnbare koelbloedigheid verliet hem. Onwillekeurig trad hij deze reis vooruit, en wel zoodanig, dat hij Bruno raakte.

— En waarom allerminst van mij, bedelknaap? Waarom ik allerminst, schooier? vroeg hij met verkropte woede.

Marus was reeds te dikwijls met gerecht in aanraking geweest, om niet met overleg te werk te gaan.

Zijn doel was Bruno te dwingen hem den eersten slag toe te brengen, ten einde hem met een schijn van recht en zonder groot gevaar van wege de justitie te kunnen aflossen.

De woorden van Bruno deden hem zijne voorzichtigheid vergeten. Er hoefde weinig meer bij, om hem en overleg en doel aan de ingevingen van zijnen woesten aard en zijnen wilden hartstocht te doen opofferen.

— Wilt gij minder dan wie 't ook zij, het recht hebt iemand te verongelijken of te krenken! Was het antwoord. Gij spreekt van Austruweel schande aan te doen, van de Austruweelche jongens te ontvoeren, maar gij deed beter te zwijgen en aan uw verleden te denken. Herinnert gij u wel eens wat eer of schande is? Ik twijfel er aan, en te recht. Iedereen toch weet wie gij zijt, wat gij hadt uitgezet, vooraleer te Austruweel eenen dienst te komen zoeken, dien gij elders niet meer kondet krijgen, wijl men u kende, iedereen weet, hoe gij

Een debat, dat geheel de zitting geduurd heeft, en niet geëindigd is, liep over de bevoegdheid der vrederechters.

Het artikel van het wetsontwerp, welk ze bepaalt zegt dat de vrederechters al de burgerlijke actien in laatste ressort, tot de waarde van honderd francs, zouden kennen, en in eerste ressort, tot de waarde van drie honderd francs.

De Commissie met het onderzoek van het ontwerp gelast, heeft deze bevoegdheid tot handelsactien uitgebreid, en het gouvernement heeft geloofd zich bij deze denkwijze te moeten aansluiten.

Beide voorstellen zijn bestreden geworden door de heeren De Meur, Drubbel, Woeste, Bockstaal, Cruyt, Van Humbeek en Jottrand, die allen van gedacht zijn, dat eene zoo groote uitgestrektheid van bevoegdheid voor de vrederechters geen voordeel voor den rechtsplichtige oplevert. Zij denken dat het genoeg is, voor hetgeen de handelsactien aangaat, de bevoegdheid der vrederechters te beperken bij actien tot een beloop van 100 frs.

Twee amendementen zijn aangeboden, een door den heer Jottrand, 't ander door den heer Jacobs. De beraadslaging zou heden voortgezet worden.

Toen gisteren de *Écho du Parlement* afkondigde dat de koning gracie verleend had aan Fontainas, wilden wij het blad niet gelooven.

Die genadeverleening scheen ons onmogelijk toe.

Hoe, men opent reeds, na eenige weken, de deuren der gevangenis voor hem, die: de plichten van zijne functie miskende; een jong meisje verleide; een familie-naam onteerde; een huisgenoot vaneen scheurde den broeder doodschoot van degene, welke hij verleide; en eindelijk veroordeeld werd tot twee jaren gevangenis?

Wij bekennen, dat die genade ons verwondert. Hoe menige werkman, die zich slechts plichtig maakte aan het stelen van het een of ander voorwerp, zit en blijft zitten, hoe of zijne arme vrouw en kinderen ook jammeren!

Maar, 't is waar ook, die werkman heeft het schepene-kleed niet aan gehad gelijk Fontainas; hij is geen groot heer — en zou het dan toch waar zijn, dat de justitie eigenlijk voor geen groote heeren gemaakt is?

Komaan, heeren vrienden en vriendinnen van de schoone Alix, en van den galanten Charles, volledigt nu het werk!

Brengt niet alleen aan den verleider en doodschiet overvliet en banketten; strooit niet alleen bloemen op zijnen weg; maar zet hem op zijn sluweelen zetel terug en vereert hem als de god van den dag in het hedendaagsche Brussel.

Waarom niet?... (Handelsblad.)

Langrand beoordeeld door eene liberale gazet.

De *Etoile belge* drukt de volgende regelen, die de aandacht van den lezer verdienen:

Wij kennen een verloren artikel van het aktief Langrand, dat 60 miljoen winst heeft opgebracht aan wie het heeft opgeraapt, en tot zijn persoonlijk voordeel heeft doen gelden.

Ziedaar, zegt de *Patrie* van Brugge, de bevestiging van hetgeen wij onophoudelijk hebben staande gehouden; indien de partijgeest door de liberale drukkers aangestookt, het verval der zaken Lan-

overal om uw wangedrag en uwe snoodheden werd weggejaagd, hoe gij...

Bruno had den tijd niet, zijnen volzin uit te spreken.

Een stomp, zwaar genoeg om eenen os te vellen, viel hem op de borst. Hij wankelde en stortte eenige stappen verder neder. In een ommezien was hij weder te been.

Als razend vloog hij naar Marus, en nu was het spel volop aan den gang.

Weldra lagen de vechtenden op den grond en brachten elkander vreeselijke slagen toe. In stede van hen te scheiden, juichten en jubelden de vrienden, die niet aan de zegepraal van hunnen makker twijfelden, en hielden niet op hem door hunne aanmoedigende raadgevingen op te hitsen, terwijl zij Bruno door hunne sarrende aanmerkingen, bij elken slag van Marus, nog meer verbitterden.

Marus was zonder tegenspraak struischer en sterker dan Bruno.

Hij had zich geveid, gelijk hij onder het worstelen al vloekende pochte, dezen gemakkelijk klein te krijgen.

Maar de woede zette den getergden koewachter reuzenkrachten bij. Hij had zijnen tegenstander om den hals gevat en hield dien zoo stevig met zijne handen omklemd, dat hij hem schier den adem benam.

Wanhopig sloeg, wrong en rukte Marus, om zich uit den ijzeren band te bevrijden, die hem benauwend drukte en dreigde hem te verstikken, doch Bruno loste niet.

Integendeel, hoe meer hij zich voelde mishandelen hoe hardnekkiger hij zijne handen om den hals zijns vijands gesloten hield. Het bloed stroomde hem uit neus en mond, maar hij scheen het niet te bemerken en klemde en drukte voort.

grand niet had veroorzaakt, zou iedereen betaald zijn en niemand had een centiem verloren. Wat was daarvoor roodig! Hiervoor hadden wij voor de zaken van Langrand slechts moeten doen, zooals wij handelen ten opzichte der bank Dujardin.

Wij bedanken de *Etoile*, te hebben bekend gemaakt, dat een verloren artikel van het aktief Langrand, 60 miljoen weerd is geweest voor hem die het oprapte. Voegen wij bij die 60 miljoen, de 127 miljoen, die den ijzeren weg Kaschau-Oderberg heeft opgebracht, aan die hem overgenomen hebben, benevens de aanzienlijke winsten, die uit Ottomansche spoorwegen zijn gesproten, en laten wij het publiek oordeelen.

Stads- & provincie nieuws.

Alles voor den Casino, niets voor de Concordia, zeiden wij over veertien dagen, toen onze liberale gemeente-raad geweigerd had een klein subsidie toe te staan aan de Fanfarensocietieit der Concordia.

Voor den rijken Casino is er altijd geld in overvloed, maar komt een ander muziek-genootschap aan de deur van het stadhuis kloppen om den geringsten penning te vragen, dan is er niets te bekomen.

De liberalen die op het stadhuis zitten hebben een heel eenvoudig middel uitgedacht om hunne weigering in de oogen van het publiek te verschoonen. Zij zeggen dat de katholieken de Concordia opgericht hebben om den Casino omver te werpen. Het is waarlijk om te lachen!

Het schoonste van al, is dat de katholieken die men beschuldigt den Casino te willen omver werpen, alle omtrent zonder uitzondering deel maken van den Casino. Men moet toch bekennen dat die katholieken het aardig aanleggen om den Casino overhoop te werpen. Wilden zij den Casino schade doen, dan zouden zij eerst en vooral moeten beginnen met hunne demissie te geven. Want men moet van zijn verstand af zijn om te beweren dat iemand die jaarlijks zijne bijdracht betaalt als lid van eene societeit, niets zoo zeer verlangt als den ondergang dezer societeit.

Kijkt de lijst der leden van den Casino eens na, dan zult gij met verwondering vernemen dat het de katholieken zijn die de meerderheid der leden uitmaken en dat het genoeg ware dat zij hunne demissie gaven om den trotschen liberalen Casino den hals te breken.

Met recht kunnen wij dus zeggen dat de katholieken het bestaan van den Casino handhaven, wijl het maar van hun afhangt hem een aanzienlijk nadeel toe te brengen.

Wilt gij nu weten welke de tweede reden is waarom onze liberale gemeente-raad alle jaren een subsidie van 400 franken aan den Casino geeft? Dat is, zeggen die heeren, omdat de Casino dienst aan de stad bewijst door de spelen op de prijsuitdeelingen!

En daarom krijgt de Casino jaarlijks 400 franken! Bekent dat die twee of drie deuntjes die gewoonlijk door vijf of zes leerjongens zeer gebrekkig algerakkerd worden, bliksems duur betaald zijn.

Waarachtig, heeren liberalen, als de burgers van Tongeren daarom jaarlijks 400 fr. moeten opbrengen, dan kunnen zij hartelijk lijden dat de prijsuitdeelingen zonder muziek gebeuren en dat het geld der gemeente-kas aan nuttiger zaken gebruikt worde.

Een subsidie, zegt men, is de belooing voor

Allengs begonnen nu de slagen van Marus te verflaauwen. Eindelijk hielden zij heheel op; de krachten hadden hem begeven, zijn aangezicht was paarsch en blauw, en de oogen puilden hem uit het hoofd.

Dan eerst liet Bruno hem los en diende hem ongestoord eene zoo duchtige vraag stempelen toe, dat de verwaten schelm het uitbrulden van pijn, zich verwonnen verklaarde, zwoer hem nimmer aan te zullen randen en kermend om genade smeekte.

Bruno liet zich gezeggen. Hij oordeelde de kastijding toereikend en hoopte dat de getuchtigde niet zoo spoedig de les zoude vergeten.

Hij stond op en reikte hem de hand, om hem te helpen rechtkomen. Beschaamd om de geleiden nederlaag, maar knarsetandend van spijt en wrok, droop Marus af en ging zich in de groep zijner makkers verbergen.

Ware het daarbij gebleven, de zaak zoude geene erge gevolgen gehad hebben. Dank aan de tuschenkomst van de vrienden des gekastijden, bleef het daarbij niet.

Ziende, dat Marus geen lust meer had om Bruno te lijev te gaan en vreesde andermaal het onderspit te delven, besloten zij hem te wreken en wat zij zijne eer heetten te herstellen.

Uitdaged liepen zij gezamenlijk naar Bruno toe. Tegen eene dergelijke overmacht niet bestand, wilde hij hen ontwijken.

Men sneed hem den terugtocht af en viel hem van alle zijden aan.

Zelfs de schurkachtige Marus, wien hij grootmoedig genade had geschonken, en die met de duurste eeden gezworen had hem ongemeoid te laten, begon den strijd op nieuw en voegde zich

bewezen diensten. Zoo, zoo! Wij meenden dat de subsidien aan de kunstgenootschappen verleend werden ten titel van aanmoediging.

Overigens welke diensten bewijst de Casino aan het provinciaal bestuur of aan het gouvernement? geene! De Casino weigert nogtans de subsidien niet welke de Provincie en de Staat hem jaarlijks in de hand steken.

Want die arme Casino heeft appetijt genoeg om aan drie schotelen te eten, te weten aan die van Staat, Provincie en Stad. De Concordia moet maar vasten.

Wij zullen daarop terugkomen. Ondertusschen ziehier eene kleine opgave van hetgeen de Casino alle jaren krijgt:

VAN DE PROVINCIE:

Koninklijke harmonie	fr. 50,00
Zanggenootschap <i>Atuatuca</i>	50,00
Musiek school	150,00

VAN DEN STAAT:

Koninklijke harmonie	fr. 75,00
Zanggenootschap <i>Atuatuca</i>	75,00

VAN DE STAD:

Subsidie aan het muziek-genootschap	fr. 400,00
Kosten der musiek school	1800,00

En die fijne liberalen (die zich zoo milddadig toonen jegens den liberalen Casino, hebben geen duif over voor een muziek-genootschap dat meestdeels uit ambachtslieden bestaat!

Het is eene schande en anders niets.

Tongeren den 20 november 1874.

Mijnheer den uitgever van den *Postrijder*, Dewijl ik lid van het Zanggenootschap *Atuatuca* ben, wordt mij dikwijls gevraagd of deze Societeit nog bestaat. Ik moet bekennen, dat ik mij alsdan in de grootste verlegenheid bevind, om desaanstaande een juist antwoord te kunnen geven.

Sedert de maand augustus hebben geene repetitien meer plaats gehad en tot het uitvoeren van eenen chœur op het concert van kermis, zijn wij dit jaar niet meer bekwam genoeg geacht geworden.

Na een bestaan van nauwelijks zes maanden, durfden wij ons naar Aken begeven, waar wij den derden prijs behaalden en heden, na veertien jaren lang wekelijksche repetitien te hebben bijgewoond, zullen wij (zoo als ik heb hooren zeggen) slechts dienen om de comedien helpen uit te voeren.

Ik protesteer tegen deze voorstelling, dewelke door ons niet kan aangenomen worden, omdat zij in alle opzichten ons doelpunt te buiten gaat.

Aanvaard Mijnheer, de verzekering mijner hoogachting.

Een lid van het Zanggenootschap *Atuatuca*. X.

De bestendige Deputatie heeft, in hare zitting van 15 dezer, beslist dat de provinciale kiezers des kantons Sint-Truiden zullen bijeengeroepen worden, voor donderdag, 3 december 1874, ten negen uren 's morgens, ten einde over te gaan tot de kiezing van een provinciaal raadslid, in plaatsvervangende van den H. Baron Hendrik de Pitteurs-Hiegaerts, lid benoemd van de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

In dezelfde zitting heeft de bestendige Deputatie het kanton verdeeld in drie afdelingen, op dezelfde manier als voor de kiezing van den 25 mei ll.

lafhartig bij de andere, om zijnen wrok te koelen. Het gevolg laat zich raden.

Schrikkelijk mishandeld zegg Bruno bewusteloos neder en dezen keer om niet schielijk weder op te staan.

Dan nog hielden zijne beulen niet af hem te stopen, te schoppen en te slaan, alsof zij het op zijn leven gemunt hadden en van hem niet wilde allaten, vermaad hij een lijk ware.

In de herberg had men op den duur, ondanks het oorverdoovende geraas en de krijschende muziek die alweder voor eene andere kwadwil opspeelde, het gerucht van het gevecht op de opene plaats vernomen.

Aanstands stormden de nieuwsgierigste hooren naar buiten, de eenen met het loffelike inzicht de vechtenden, ware het mogelijk, van elkander te trekken, de anderen enkel om als toekijkers van de worsteling getuigen te zijn.

Zij vonden Marus en de zijnen bezig met Bruno erg toe te tekelen.

Ofschoon de knaap deerlijk gehavend was en krochte en steunde, dat het een steenen hart zoude vermurw hebben, gingen de onmenschen voort hem wredelelijk af te martelen.

Eenigen der toegesnelde dorpelingen sprongen hem bij en deden al wat zij konden, om de wreedaards tot den altocht te dwingen, doch het gelukte hun niet het slachtoffer uit hunne handen te scheuren.

Daar liet de kreet: « de gendarmen! » zich hooren.

Veschrikt sloven de onverlaten uiteen en vluchten ieder zijns weegs.

Een hunner eie of te dronken was, of in de verwarring van een zijner eigene vrienden eenen slag had bekomen, konde niet in tijds weggeraken. Hij werd door den veldwachter, die werkelijk met